

ÄNDRING AV ÄGAREN I ETT JORDBRUKSFÖRETAG

En ändring av ägaren i ett jordbruksföretag kan genomföras genom att sälja eller skänka aktiebolagets aktier. För att företagsverksamheten ska fortsätta krävs det att mottagaren deltar personligen i ledningen av bolagets affärsverksamhet samt i utövandet av ägarrätten.

Vid ett generationsskifte överförs företagsverksamheten till den efterföljande parten. Ett generationsskifte är alltid en individuell händelse som ska planeras företagsspecifikt med beaktande av olika slags skattepraxis.

Generationsskiftet påverkas av olika slags skattepraxis. Inkomstskattelagen (ISkL) samt arvs- och gåvobeskattningen (ArvsskatteL) innehåller egna lättnadsbestämmelser som gäller generationsskiften. Även lagen om överlåtelseskatt (ÖSL) och mervärdesskattelagen (MomsL) innehåller bestämmelser om generationsskiften, men inga separata lättnadsbestämmelser.

Aktierna i ett jordbruksföretag kan överföras till den efterföljande parten genom köp, byte, köp av gåvokaraktär eller helt och hållet som gåva.

DEFINIERING AV GV-VÄRDET

GV-värdet för en aktie beräknas genom att värdera aktiebolagets aktiekapital till ett belopp motsvarande 40 procent av det belopp som beräknats enligt lagen om värdering av tillgångar (VärdL). Lagen om värdering av tillgångar (VärdL 4 och 5 §) innehåller bestämmelser om beräkningen av riktvärdet för ett aktiebolags aktier. Ifall inga väsentliga ändringar har skett i bolagets egendomsmassa är utgångspunkten vid beräkningen av GV-värdet att använda aktiens riktvärde som sådant.

ÖVERLÅTELSEVINST

Enligt ISkL 48 § utgör den vinst som uppstår vid överlåtelsen av aktier i samband med ett generationsskifte skattefri inkomst till vissa villkor. Om överlåtaren överlåter en ägarandel på minst 10 % i det aktuella bolaget till efterföljaren. Egendomen har varit i överlåtarens besittning i minst tio års tid. Köparen är överlåtarens barn eller annan bröstarvinge. Köparen kan vara ensam eller tillsammans med sin make.

Aktierna kan även ges som gåva utan vederlag till efterföljaren. Aktierna överlåts utan vederlag när köparen inte erlägger något vederlag. Vid överlåtelse utan vederlag uppstår inte heller någon överlåtelsevinst eller -förlust.

Om man exempelvis överlåter aktier till två barn, ska en ägarandel på minst 10 % överlåtas skilt till båda partnerna. En aktieöverlåtelse på totalt 10 % till de två barnen uppfyller exempelvis inte förutsättningarna för befrielse från skatt på överlåtelsevinst. Om överlåtarna är båda föräldrarna ska överlåtelseandelen för bägge föräldrar vara minst 10 %.

Om gåvomottagaren överlåter den egendom han eller hon erhållit innan ett år har förflutit från gåvan, beräknas anskaffningsutgiften utifrån gåvogivarens anskaffningsutgift för aktierna enligt gåvogivarens beskattning vid tidpunkten för gåvan (ISkL 47 § 1 mom.). Det värde som har använts i gåvobeskattningen har då ingen betydelse. Även i denna situation används vid beräkningen av överlåtelsevinsten den antagna anskaffningsutgiften på 20 procent i stället för anskaffningsutgiften.

GÅVOSKATT

Vid generationsskiftet säljs aktier ofta till ett pris som är lägre än deras gängse värde eller doneras till efterföljaren. Köpet anses vara av gåvokaraktär ifall vederlaget är högst 75 % av aktiernas gängse värde (Arvsskattel 18.3 §). Med gängse värde avses det sannolika överlåtelsepriset för tillgångarna mellan oberoende parter.

Värdet på en gåva anses vara skillnaden mellan gängse värdet och köpesumman på de aktier som erhållits som gåva eller genom köp av gåvokaraktär. Vid fastställandet av aktiernas gängse värde tillämpas Skatteförvaltningens anvisning: Allmänna principer för värdering av tillgångar i arvs- och gåvobeskattningen.

Enligt lagen om skatt på arv och gåva 55 § kan den gåvoskatt som ska betalas för aktier som erhållits som gåva eller genom köp av gåvokaraktär lämnas antingen helt eller delvis odebiterad.

En förutsättning för den delvisa lättningen är att ett företag eller en del av ett företag ingår i den skattskyldiges förvärv, och att förvärvaren fortsätter att bedriva företagsverksamheten i det erhållna företaget.

För att få fullständig gåvoskattelättnad krävs det att överlåtelsen avser ett företag eller en del av ett företag, och att förvärvaren betalar ett vederlag på över 50 % av aktiernas gängse värde samt att förvärvaren fortsätter att bedriva företagsverksamheten i det erhållna företaget.

Enligt Arvsskattel 55 §:n 1 mom. 2 punkten förutsätter lättningen att både den verksamhet som föregick överlåtelsen och den verksamhet som fortsätter efter överlåtelsen är företagsverksamhet.

ÖVERLÅTELSESKATT

Enligt lagen om överlåtelseskatt (ÖSL) ska förvärvaren av värdepapper betala överlåtelseskatt. En aktie i ett aktiebolag omfattas av begreppet värdepapper enligt lagen om överlåtelseskatt.

Vid ett köp av gåvokaraktär betalas överlåtelseskatt på köpeskillingen eller det övriga vederlaget, dock inte på den del som anses som gåva.

Om köpeskillingen för aktierna i stället för med pengar betalas med egendom som lyder under överlåtelseskattelagen (omsättningstillgångar), ska skatten betalas för båda överlåtelsena var för sig. Mottagande eller avbetalning av säljarens skuld likställs också med att betala köpeskillingen.

Överlåtelseskattens belopp vid överlåtelse av äganderätten till andra aktier än aktier i bostads- och fastighetsbolag, det vill säga så kallade affärsaktier, är 1,6 % av köpeskillingen eller det övriga vederlaget.

ÖVRIGA VILLKOR

Om ett vederlag formellt har avtalats vid överlåtelsen av aktier, men det redan vid överlåtelsen är sannolikt att köpeskillingen inte är avsedd att betalas. Överlåtelsen av aktierna anses då omedelbart som en gåva utan vederlag.

Enbart skogsbruk anses inte vara ett företag på det sätt som avses i lättningen, inte ens när det drivs via ett aktiebolag, eftersom en förutsättning för att gårdar ska beviljas lättningen är att jordbruket fortsätter.

För att företagsverksamheten ska fortsätta krävs det att mottagaren personligen deltar i ledningen av bolagets affärsverksamhet samt i utövandet av ägarrätten, även då det gäller aktieinnehav som erhållits genom gåva.

Förvärvaren anses fortsätta företagsverksamheten på det sätt som avses i lättningsbestämmelsen om förvärvaren efter överlåtelsen arbetar som ordinarie ledamot i bolagets styrelse eller som verkställande direktör, och utnyttjar rösträtten för de aktier som erhållits som gåva i bolaget.

Generationsväxling i ett aktiebolag i beskattningen

https://www.vero.fi/sv/Detaljerade_skatteanvisningar/anvisningar/60519/generationsv%C3%A4xling-i-ett-aktiebolag-i-beskattningen/